

FORUM STANDAARDISATIE

Expertadvies

SETU versie 1

Auteur(s)

Jos van Hillegersberg, Piet Hein Minneché

Datum

10 maart '09

Versie

1.0

Status

Voorlopig

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	3
1. Doelstelling expertadvies.....	4
1.1 Achtergrond.....	4
1.2 Samenstelling expertgroep	4
1.3 Toelichting SETU	5
2. Toepassings- en werkingsgebied voor de standaard.....	6
2.1 Toepassingsgebied.....	6
2.2 Werkingsgebied	6
3. Toetsing van standaard aan criteria	7
3.1 Openheid.....	7
3.2 Bruikbaarheid	8
3.3 Potentieel	9
3.4 Impact	10
4. Conclusie en advies	12

Managementsamenvatting

In het kader van de lijst met open standaarden van het College Standaardisatie heeft een expertgroep de SETU standaard getoetst op basis van de volgende criteria.

- Openheid;
- Bruikbaarheid;
- Potentieel;
- Impact.

Doel van de toetsing was om te bepalen of de SETU-standaard in aanmerking komt voor opname op de lijst met open standaarden.

Op basis van de toetsing concludeert de expertgroep dat de SETU standaard voldoet aan de criteria voor opname op de lijst met open standaarden van het College. De expertgroep adviseert het College dan ook de standaard SETU versie 1 op te nemen op de lijst.

Daarbij wordt geadviseerd als toepassingsgebied te kiezen voor de 'Elektronische berichtenuitwisseling rondom de bemiddeling/inhuur van flexibele arbeidskrachten'

Voor het werkingsgebied adviseert de expertgroep de 'publieke sector' te hanteren.

1. Doelstelling expertadvies

1.1 Achtergrond

De staatssecretaris van Economische Zaken heeft op maandag 17 september 2007 het actieplan open standaarden en open source software aan de Tweede Kamer gestuurd. Het doel van het actieplan is om de informatievoorziening toegankelijker te maken, onafhankelijkheid van ICT-leveranciers te creëren en de weg vrij te maken voor innovatie. Een onderdeel van het actieplan is het opstellen van een lijst met standaarden, die vallen onder het principe comply-or-explain.

Het College Standaardisatie spreekt zich uit over de standaarden die op de lijst worden opgenomen, o.a. op basis van een expertbeoordeling van de standaard. De experts zijn verzameld in een afgewogen expertgroep, die de standaard beoordeelt aan de hand van een aantal criteria. Deze criteria - en de uitwerking ervan in de vorm van concrete vragen - worden in het hier voorliggende expertadvies genoemd en behandeld en zijn overgenomen uit het op 14 mei 2008 door het College Standaardisatie geaccordeerde VKA-rapport 'Open standaarden: het proces om te komen tot een lijst met open standaarden', te vinden op de website van het Forum Standaardisatie.

In 2008 heeft de SETU de SETU standaard aangemeld voor toetsing voor opname op de lijst met standaarden¹. Het voorliggende advies is het resultaat van de toetsing van de standaard door de expertgroep.

Dit advies zal nog openbaar geconsulteerd worden alvorens het wordt voorgelegd aan het College Standaardisatie.

1.2 Samenstelling expertgroep

Voor de expertgroep zijn personen uitgenodigd die vanuit hun persoonlijke expertise of werkzaamheden bij een bepaalde organisatie direct of indirect betrokken zijn bij de standaard. Voorzitter van de expertgroep is Prof. dr. J. (Jos) van Hillegersberg (Universiteit Twente). Tijdens een workshop gehouden op 6 maart 2009 in het kader van het formeren van dit advies waren de volgende experts aanwezig: Harry van der Sanden (Randstad), Mariëtte Damen (Tempo Team), Hans Derksen (Adecco), Dirk Knecht (USG People), Jeroen Bos (Manpower), Koen Withagen (ABU), Michiel Wiggers (CTB), Martin Schievink, (Akyla), Danny Gaethofs (Atos Origin), Erwin

¹ Zie voor de aanmelding http://gbo.overheid.nl/fileadmin/OVOS/OS_SETU-standaard.pdf

Folmer (SETU), Dennis Krukkert (SETU), Patrick Tiessen (Netive), Paul Brackel (ECP), Maria Donkersloot (ICTU), Dick Tiggelers (Flexchange).

Tevens is schriftelijk informatie ingebracht door Jan Julianus (Ministerie van Economische Zaken) en Jelmer Keuken (Belastingdienst). Hun input is besproken tijdens de workshop en verwerkt in het onderliggende advies.

Daarnaast zijn ook Aad Dekker (RWS), Bianca Rouwenhorst (UWV), Irene de Boer (OCW) en Paul van der Burgt (Defensie) uitgenodigd voor de workshop, van hen is geen inhoudelijke reactie ontvangen.

De expertgroep is begeleid door Piet Hein Minneché, consultant bij Verdonck, Klooster & Associates.

1.3 Toelichting SETU

De SETU standaard is vorig jaar aangemeld door de stichting Elektronische Transacties Uitzendbranche (SETU) voor toetsing voor opname op de lijst met standaarden. Doel van de SETU standaard is te voorzien in de behoefte aan standaardisatie op het gebied van elektronisch berichtenverkeer tussen aanbieders en afnemers (inleners) van flexibele arbeid.

De SETU standaarden zijn toepassingsprofielen van de HR-XML standaarden. De SETU standaarden specificeren voor de Nederlandse uitzendbranche welke gegevenselementen verplicht en welke optioneel zijn bij de uitwisseling van informatie. Deze gegevenselementen worden vervolgens afgebeeld op de gegevens in de HR-XML standaarden waardoor er toepassingsprofielen ontstaan.

De huidige versie van de SETU standaard is versie 1. Binnen de standaard worden de volgende onderdelen onderscheiden;

- SETU Standard for Ordering and Selection 1.1
- SETU Standard for Assignment 1.1
- SETU Standard for Reporting Time & Expenses 1.0
- SETU Standard for Invoicing 1.0

2. Toepassings- en werkingsgebied voor de standaard

Van overheidsorganisaties wordt verwacht dat zij de lijst met open standaarden hanteren bij aanbestedingstrajecten volgens het comply-or-explain principe. Afhankelijk van de aan te schaffen functionaliteit zal bepaald moeten worden welke koppelvlakken geïmplementeerd moeten worden, en welke standaarden uit de lijst hiervoor ingezet dienen te worden. Om dit te kunnen doen heeft de expertgroep gekeken in welke gevallen SETU functioneel gezien gebruikt moet worden (toepassingsgebied), en door welke organisaties SETU gebruikt moet worden (werkingsgebied).

2.1 Toepassingsgebied

Bij de aanmelding van de SETU standaard is voorgesteld het volgende toepassingsgebied te hanteren: 'Berichtenuitwisseling rondom de inhuur van personeel'. Tijdens de expertsessie is dit gewijzigd in

'Elektronische berichtenuitwisseling rondom de bemiddeling/inhuur van flexibele arbeidskrachten'

Daarbij hebben de volgende overwegingen een rol gespeeld:

- SETU dient slechts toegepast te worden wanneer er sprake is van elektronische uitwisseling van berichten. Het opnemen van de standaard op de lijst met standaarden moet er niet toe leiden dat partijen die momenteel op traditionele wijze (via bijvoorbeeld fax, brief of e-mail) hun berichten uitwisselen nu moeten overstappen op elektronische uitwisseling van gegevens. De comply-or-explain regeling dient slechts te gelden voor partijen die berichten al elektronisch uitwisselen of voornemens zijn dat te gaan doen.
- De expertgroep heeft het begrip 'bemiddeling' toegevoegd aan het toepassingsgebied, aangezien de SETU standaard meer aspecten dekt dan slechts de feitelijke inhuur van arbeidskrachten.
- Tot slot is het begrip 'personeel' gewijzigd in 'flexibele arbeidskrachten' om daarmee duidelijk te maken dat het gaat om personeel dat tijdelijk ingehuurd wordt.

2.2 Werkingsgebied

Voor het werkingsgebied heeft de expertgroep gekozen voor de 'publieke sector'. Daarbij maakt zij de aantekening dat de standaard ook al in de private sector gehanteerd wordt en dat het goed is als het gebruik ook daar verder gestimuleerd wordt.

3. Toetsing van standaard aan criteria

Om te bepalen of SETU opgenomen moet worden op de lijst met open standaarden is deze getoetst aan een aantal criteria. Deze criteria staan beschreven in het rapport, 'Open standaarden, het proces om te komen tot een lijst met open standaarden'². Het resultaat van de toetsing zal in dit hoofdstuk per criterium beschreven worden. Voor de volledigheid is de definitie van elk criterium tevens opgenomen (cursief).

3.1 Openheid

Goedkeuring en handhaving

De standaard is goedgekeurd en zal worden gehandhaafd door een non-profit organisatie. De lopende ontwikkeling gebeurt op basis van een open besluitvormingsprocedure die toegankelijk is voor alle belanghebbende partijen (consensus of meerderheidsbeschikking enz.);

De SETU standaard wordt goedgekeurd en gehandhaafd door de non-profit stichting SETU. SETU kent twee vormen van deelname: participant en abonnee. Uitzendondernemingen en afnemers van flexibele arbeid kunnen participant worden. Zij betalen hiervoor een jaarlijkse bijdrage gerelateerd aan de omzet. Een leverancier kan abonnee worden voor een vast jaarlijks bedrag. Alleen participanten kunnen meepraten in werkgroepen over ontwikkeling van de standaard. Abonnees (leveranciers) zijn welkom op uitnodiging van hun klant (participant) in de werkgroepen. Uiteindelijk bepaalt het SETU bestuur de samenstelling van de werkgroepen, om ervoor zorg te dragen dat er representatieve werkgroepen zijn met deelname van verschillende partijen.

De expertgroep is van mening dat de huidige structuur van SETU voldoende openheid biedt. De tarieven blijken in de praktijk geen barrière te zijn. In de praktijk is de beperkte inspraak van leveranciers geen probleem gebleken. SETU kent nog geen regeling voor het prioriteren van wijzigingsverzoeken, maar ook dit is in de praktijk nog geen probleem gebleken. De expertgroep adviseert dit op termijn bij groei en breed gebruik van de standaard in te stellen.

Beschikbaarheid

² Zie voor de criteria en de uitwerking

http://www.forumstandaardisatie.nl/fileadmin/OVOS/OS_Criteria_voor_de_selectie_van_standarden.pdf

De standaard is gepubliceerd en over het specificatiedocument van de standaard kan vrijelijk worden beschikt of het is te verkrijgen tegen een nominale bijdrage. Het moet voor een ieder mogelijk zijn om het te kopiëren, beschikbaar te stellen en te gebruiken om niet of tegen een nominale prijs;'

De standaarden zijn na registratie (kosteloos) te downloaden van de SETU website en door iedereen te gebruiken.

Intellectueel eigendom

Het intellectuele eigendom – met betrekking tot mogelijk aanwezige patenten – van (delen) van de standaard is onherroepelijk ter beschikking gesteld op een 'royalty-free' basis;

De stichting maakt geen voorbehouden en de expertgroep is dan ook van mening dat in voldoende mate aan dit criterium wordt voldaan.

Hergebruik

Er zijn geen beperkingen omtrent het hergebruik van de standaard.

Er worden aan het gebruik van de standaard geen additionele eisen gesteld. Hoewel er in theorie nooit garanties gegeven kunnen worden over eventuele patentclaims van derden, zijn er binnen de expertgroep sinds de introductie van de standaard geen gevallen bekend waarin mogelijke beperkingen geleid hebben tot conflicten over het gebruik van de standaard.

3.2 Bruikbaarheid

Volwassenheid

Is de standaard voldoende uitgekristalliseerd?

Ja, de SETU standaarden (en voorganger) zijn al sinds 2003 in gebruik. In die periode zijn de standaarden uitgebreid gebruikt en waar nodig verbeterd.

Is verdere ontwikkeling en het onderhoud van de standaard verzekerd?

Ja, de stichting is opgericht om dit te waarborgen, zonder hierbij afhankelijk te zijn van de inspanningen van enkele enthousiaste betrokkenen.

Is er een methode waarmee conformiteit aan de standaard bepaald kan worden?

Ja, naast de reguliere methoden (zoals schema parsers) is er een online tool om berichten te valideren.

Is er nu en in de toekomst voldoende ondersteuning door (meerdere) marktpartijen voor de standaard?

Ja, alle grote uitzendondernemingen zijn overgestapt op SETU. Daarnaast zijn er steeds meer softwareleveranciers die de standaarden ondersteunen en implementeren. Grote ERP leveranciers (zoals SAP en ORACLE) hebben nog niet toegezegd de standaard te ondersteunen. Hierdoor is connectiviteit naar deze systemen nog arbeidsintensief.

Is de verwachting van het toekomstige gebruik van de standaard positief?

Ja, het aantal gebruikers groeit en de grote uitzendondernemingen hebben ingezet op SETU als dé standaard voor de sector. Echter, er zijn nog geen harde gebruikscijfers, noch gedetailleerde business cases beschikbaar.

Functionaliteit

Wat zijn de functionele eisen die aan de werking van de standaard gesteld worden binnen het voorgestelde toepassingsgebied? In welke mate voldoet de standaard aan deze eisen? Hoe verhoudt zich dit tot concurrerende standaarden?

De aangebrachte afbakening van het toepassingsgebied dekt de functionaliteit waarvoor de standaard ontworpen is. In de verschillende werkgroepen van de stichting SETU wordt geborgd dat de standaard nauw aansluit op de vereiste functionaliteit.

De algemene consensus binnen de expertgroep is dat op basis van deze afbakening er geen echte concurrerende standaarden zijn. Eventuele concurrenten bevinden zich in de hoek van e-commerce standaarden, maar deze ondersteunen de specifieke problematiek veelal niet goed, of zijn niet open. Voor de factuurstandaard zijn er op de langere termijn alternatieven zoals de 'UN/CEFACT Cross industry invoice'. SETU is voornemens in te spelen op deze alternatieven zodra zij tot wasdom komen.

3.3 Potentieel

Draagt het opnemen van de standaard op de lijst bij aan het vergroten van de leveranciersonafhankelijkheid?

Ja, de SETU standaarden worden opgesteld door gebruikers en het staat alle leveranciers vrij om de standaarden te implementeren zonder dat hiervoor belemmeringen worden opgeworpen. Hierdoor staat het gebruikers vrij om te wisselen van leverancier en ontstaat er geen lock-in.

Draagt het opnemen van de standaard op de lijst bij aan het vergroten van de interoperabiliteit?

Ja, gebruikers kunnen één standaard hanteren voor de uitwisseling van berichten met meerdere partijen. Zonder de selectie van één standaard zullen meerdere standaarden gehanteerd worden (mogelijk zelfs één koppeling *per* samenwerkingspartner). Het vergroten van de interoperabiliteit was één van de doelstelling van de oprichting van SETU.

3.4 Impact

Onder impact wordt bedoeld op de risico's en positieve effecten op het gebied van een aantal onderwerpen.

Bedrijfsvoering

Een positief effect op de bedrijfsvoering is dat een kostenreductie gerealiseerd kan worden door de inzet van één standaard, in plaats van bilaterale koppelingen. Door de inzet van één standaard wordt de drempel verlaagd om met partijen elektronisch informatie uit te wisselen. Daarnaast kan de invoering van de standaard gehanteerd worden als breekijzer voor ingeslepen routines.

Informatievoorziening

Binnen de SETU standaarden is de semantiek duidelijk beschreven. Dit verkleint de kans op verschillen in interpretatie.

Technologie (ICT)

Door gebruik te maken van één standaard wordt het aantal koppelingen dat onderhouden moet worden verkleind. Wel moet er voldoende aandacht zijn voor de aansluiting van de verschillende processen op de standaard en de bijhorende techniek. Hiervoor is kennis vereist die niet altijd standaard aanwezig is binnen organisaties.

SETU volgt een lokalisatie architectuur waarbij de schema's naar elkaar refereren. Gebruikers hebben erop gewezen dat schema's hierdoor omvangrijk kunnen worden wat in sommige tools problemen oplevert. Internationale standaarden schrijven deze werkwijze voor, en het volgen hiervan verdient volgens de expertgroep de voorkeur boven het schikken naar beperkingen van sommige huidige tools.

Beveiliging en privacy

De standaard biedt de mogelijkheid om persoonsgegevens uit te wisselen en bij de implementatie van de standaarden moet dan ook voldoende aandacht worden besteed aan de privacy aspecten. Daar staat tegenover de het hanteren van de standaard meestal een verbetering met zich meebrengt ten opzichte van de huidige situatie omdat veel wet- en regelgeving op het gebied van privacy in de standaard is meegenomen. Bij meer traditionele uitwisseling van gegevens is dat vaak niet het geval. SETU bevat aanbevelingen ten aanzien van het gebruik voor beveiliging van berichten.

Migratie

Zoals altijd is de benodigde inspanning voor migratie sterk afhankelijk van de uitgangssituatie van de betreffende partij. Ter illustratie: organisaties die op basis van HR-XML werken kunnen met zeer beperkte inspanning overstappen aangezien de SETU standaarden een toepassingsprofiel zijn op HR-XML. Voor partijen die nog op een meer traditionele manier werken zal de overstap meer inspanning vergen. Dit laatste is echter niet aan de standaard te wijten maar aan het feit dat men elektronische berichtenuitwisseling invoert. SETU bevat concrete voorbeelden om het wijzigen van en het omgaan met processen te vereenvoudigen. Toch blijft dit ook een organisatorische uitdaging.

4. Conclusie en advies

Op basis van de hierboven beschreven toetsing concludeert de expertgroep dat de SETU standaard voldoet aan de criteria voor opname op de lijst met open standaarden van het College. De expertgroep adviseert het College dan ook de standaard SETU versie 1 op te nemen op de lijst.

Daarbij wordt geadviseerd als toepassingsgebied te kiezen voor de 'Elektronische berichtenuitwisseling rondom de bemiddeling/inhuur van flexibele arbeidskrachten'

Voor het werkingsgebied adviseert de expertgroep de 'publieke sector' te hanteren.